

॥ अथापात्रिकपार्वणश्राद्धप्रयोगः ॥

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथापात्रिकपार्वणश्राद्धप्रयोगः ॥ अपराण्हेस्नातः शुक्लद्विवासाः शु-
चिराचम्य वस्त्रादिनावेष्टितं श्राद्धदेशमागच्छेत् ततः प्राङ्मुख उपविश्य सिद्धान्नसंभवे सिद्ध-
मिति पाचिकां पृष्ट्वा ॐ अपवित्र इत्यादि पठित्वा ॐ पुण्डरीकाक्षः पुनात्वितिकुशत्रयानो तजलैः
श्राद्धवस्तूनि सिंचेत् रक्षार्थं दीपनिधाय गौरसर्षपैरवकीर्य ॐ नमोनमस्ते गोविन्दपुराणपुरुषो-
त्तम इदं श्राद्धं हृषीकेश रक्षस्वं सर्वतो दिशः प्राच्यै नमः अवाच्यै नमः प्रतीच्यै नमः उदीच्यै नमः य-
वपुष्पैः भूम्यै नमः इति भूमिं त्रिःसंपूज्य पादयोरधः कुशत्रयं दत्त्वा ततः कुशत्रयतिलजलैः संक-
ल्पं कुर्यात् ॐ अद्यामुकमासीयामुकपक्षीयामुकतिथावमुकगोत्राणां पितृपितामहप्रपिताम-
हानाममुकामुकशर्मणां अमुकगोत्राणां मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहानाममुकामुकशर्म-
णामपात्रिकपार्वणश्राद्धमहं करिष्ये ततो गायत्रीं त्रिर्जपित्वा ॐ देवताभ्य इत्यादि त्रिर्जपेत् ततः

अ.पा.

श्रा. प्र.

॥ १ ॥

उत्तराभिमुखोदक्षिणोत्तरक्रमादासादितकुशत्रयात्मकासनद्वयं प्रथमंदक्षिणमासनंसयवमुत्सृ
जेत् ॐ अद्यामुकगोत्राणांपितृपितामहप्रपितामहानाममुकामुकशर्मणांपार्वणश्राद्धसंबन्धिनो
विश्वेदेवाइदमासनंवोनमः इतिकुशत्रययवजलैरुत्सृजेत् एवं ॐ अद्यामुकगोत्राणांमातामहप्र
मातामहवृद्धप्रमातामहानाममुकामुकशर्मणांपार्वणश्राद्धसंबन्धिनोविश्वेदेवाइदमासनंवोनमइ
त्यपरमुत्सृजेत् ततोऽपसव्यंकृत्वा पातितवामजानुर्दक्षिणाभिमुखो द्विगुणभुक्तकुशत्रयतिल
जलान्यादाय पूर्वपश्चिमासादितमोटकरूपाणिषडासनानितिलजलप्रोक्षितानि प्रत्येकं पि
त्रादिभ्यःपश्चिमतआरभ्यउत्सृजेत् तत्रक्रमः ॐ अद्यामुकगोत्रस्यपितुरमुकशर्मणः पार्व
णश्राद्धेइदमासनंतेस्वधा एवंपितामहप्रपितामहयोः ॐ अद्यामुकगोत्रमातामहामुकशर्म
णः पार्वणश्राद्धेइदमासनंतेस्वधा एवमेवप्रमातामहवृद्धप्रमातामहयोर्दद्यात् ततः सव्यंकृ

॥ १ ॥

त्वा ॐ विश्वान्देवानहमावाहयिष्ये इत्युक्त्वा ॐ विश्वेदेवासऽआगतशृणुतामऽइमं हव
 म् एदं बर्हिर्निषीदतेत्यादिना देवानावाह्य ॐ यवोसियवयास्मद्वेषोयवयारातीरितियवान्वि
 कीर्य ॐ विश्वेदेवाः शृणुतेत्यादिजपेत् ॐ आगच्छंतु महाभागा विश्वेदेवामहाबलाः ये यत्र
 योजिताः श्राद्धे सावधाना भवंतुते इति श्लोकं च पठेत् ततोऽपसव्यं कृत्वा दक्षिणाभिमुखः ॐ
 पितॄन्हमावाहयिष्ये इत्युक्त्वा ॐ उशन्तस्त्वानिधीमह्युशन्तः समिधोमहि उशन्नुशतऽआव
 हपितॄन्हविषेऽअत्तवे इत्यादिना पितॄन्वाह्य ॐ अपहताऽअसुरारक्षा ५ सिवेदिषदः इ
 त्यादिना पात्रेषु तिलान् विकीर्य ॐ आयंतु नः पितरः सोम्या सोग्निष्वात्ताः पथिभिर्देवयानैः
 अस्मिन्यज्ञे स्वधयामदंतो धिब्रुवन्तु ते वन्त्वस्मानित्यादि पठेत् ततः सव्यं कृत्वा देवार्घपा
 त्रद्वये पवित्रे धृत्वा अपसव्येन पित्राद्यर्घपात्रेषु प्रत्येकं पवित्रं धृत्वा सव्येन देवार्घपात्रद्वये ॐ शन्नो

अ.पा.

२

देवीरभिष्टयऽआपोभवन्तुपीतये शंख्योरभिस्रवन्तुनः इत्यादिनाजलंप्रक्षिप्य अपसव्येनपित्रा
द्यर्घपात्रषट्केऽनेनैवमंत्रेणजलं पितृतीर्थेननिक्षिपेत् ततःसव्यंकृत्वा ॐ यवोसियवयास्मद्वेषो
यवयारातीरितिदेवार्घपात्रद्वयेप्रत्येकंयवान्प्रक्षिप्य अपसव्येनपित्राद्यर्घपात्रेषुप्रत्येकम् ॐ
तिलोसिसोमदैवत्योगोसवोदेवनिर्मितः प्रत्नमद्भिःप्रक्तःस्वधयापितृल्लोकान्प्रीणाहिनःस्वाहा
इतितिलान्प्रक्षिपेत् ततः सव्येनदेवार्घपात्रद्वये तूष्णीमेवगंधपुष्पेप्रक्षिप्ये अपसव्येनपित्रा
द्यर्घपात्रेषुप्रक्षिपेत् ततः सव्यंकृत्वा एवंदेवार्घपात्रंवामहस्तेकृत्वा तत्रस्थितंपवित्रंदेवभो
जनपात्रेपूर्वाग्रंधृत्वा तदुपरिकिंचिदुदकान्तरंदत्वा ॐ यादिव्याआपःपयसासंबभूवुर्याअ
न्तरिक्षाउतपार्थिवीर्याः हिरण्यवर्णायज्ञियास्तानऽआपःशिवाःशंख्योनाःसुहवाभवन्तुइति
पठित्वा यवकुशजलान्यादाय ॐ अद्यामुकगोत्राणां पितृपितामहप्रपितामहानाममुकामुक

श्रा.प्र.

२

शर्मणांपार्वणश्राद्धसंबन्धिनोविश्वेदेवाः एषतेहस्तार्घो नमः इत्यर्घदददुत्सृजेत् एवमेवमाता
महादिदेवेभ्योपिदद्यात् ततोऽपसव्यंकृत्वा पित्रर्घपात्रंवामहस्तेकृत्वापितृभोजनपात्रेदक्षिणा
ग्रंपवित्रेधृत्वा तदुपरिकिंचिदुदकान्तरंदत्वा ॐ यादिव्या आपः पयसासम्बभूवुर्या अन्तरि
क्षाउतपार्थिवीर्याः हिरण्यवर्णायज्ञियास्तान आपः शिवाः श ५ स्योनाः सुहवा भवंतु इति प
ठित्वा मोटकतिलजलानादाय ॐ अद्यामुकगोत्रपितरमुकशर्मनपार्वणश्राद्धे एषतेहस्तार्घः
स्वधेति अर्घदददुत्सृजेत् एवमेवपितामहादिपंचभ्योदद्यात् ततः सव्यंकृत्वा पवित्रसहितम
वशिष्टजलयुतं देवार्घपात्रद्वयं यथाक्रमं प्रत्येकं देवासनदक्षिणपार्श्वे ॐ विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्था
नमसीत्युक्त्वा उत्तानमेवधारयेत् अपसव्यंकृत्वा किंचित् प्रपितामहार्घपात्रस्थितं पवित्रादी
निपितामहार्घपात्रेकृत्वा तानि सर्वाणि पित्रर्घपात्रेकृत्वा पित्रर्घपात्रं पितामहार्घपात्रोपरितदुभ

अ.पा.

३

श्रा.प्र.

३

यंप्रपितामहार्घपात्रोपरिधृत्वा पितृवामपार्श्वे ॐ पितृभ्यःस्थानमसीतिमिलितान्येवन्युब्जी
कुर्यात् एवमेवमातामहार्घपात्राणिमेलयित्वा मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहेभ्यःस्था
नमसि इत्यर्घपात्राणिन्युब्जीकुर्यात् तथास्थापितानिचतानिपात्राणिदक्षिणादानपर्यंतनो
द्धरेत् नचालयेत् ततः सव्यंकृत्वा गंधादिदत्वा यवकुशजलैःसंकल्पंकुर्यात् ॐ अद्यामुकगो
त्राणांपितृपितामहप्रपितामहानाममुकामुकशर्मणांपार्वणश्राद्धसंबन्धिनोविश्वेदेवाः एतानि
गंधपुष्पधूपदीपताम्बूलयज्ञोपवीतवासांसिवोनमइतियथासंभवमुत्सृजेत् एवमेवमातामहा
दिदेवेभ्योपिदद्यात् ततोऽपसव्यंकृत्वा गंधादिदत्वा मोटकतिलजलान्यादाय ॐ अद्यामुक
गोत्रपितरमुकशर्मन् पार्वणश्राद्धेएतानिगंधपुष्पधूपदीपताम्बूलयज्ञोपवीतवासांसितेस्वधेति
पित्रेगंधादिदद्यात् एवमेवपितामहादिपंचभ्योपिदद्यात् ततो जलेनभोजनपात्रसहितमा

सनंवेष्टयित्वा मंडलानिकुर्यात् ततः श्राद्धदेयान्नाग्रभागमानीय सवृतंतत्सव्येनैवप्राङ्मुखः
 पुटकादिस्थितजलेआहुतिद्वयं जुहुयात् ॐ अग्नयेकव्यवाहनायस्वाहा ॐ सोमायपितृमते
 स्वाहा ततो जलघृतसहितंतिलव्यंजनयुतमन्नमपसव्येन ॐ इदमन्नमेतद्भूस्वामिपितृभ्यो
 नमइतिदद्यात् ततो हुतशेषमन्नं किंचित्किंचित्सव्येन देवपात्रद्वये अपसव्येन पित्रादिपात्रेषु द
 त्वापिंडार्थं किंचिदवशेषयेत् तत उत्कृष्टमन्नं सिद्धमामंवापुरुषाहारक्षमंप्रत्येकं परिवेष्य यथासं
 भवमुपकरणं जलं घृतं च तत्रोपनीय सव्येन दैवे अपसव्येन पित्रादिपात्रेषु मध्वन्नोपरिदत्त्वा प्र
 त्येकं ॐ मधुवाताऽऽकृताय ते मधुक्षरं तिसिन्धवः माध्वीर्नः सन्त्वोषधीः ॐ मधुनक्तमुतोष
 सोमधुमत्पार्थिवं हरिः मधुद्यौरस्तुनः पिता ॐ मधुमान्नोव्वनस्पतिर्मधुमाऽऽ अस्तु सूर्यः
 माध्वीर्गावो भवन्तुनः ॐ मधुमधुमध्विति च जपेत् ततः सव्येन उत्तानपाणिभ्यां देवपात्रं स्पृ

अ.पा.

४

ष्ट्वा ॐ पृथिवीतेपात्रंद्यौरपिधानंब्राह्मणस्यमुखेऽमृतेऽमृतं जुहोमिस्वाहा ॐ इदं विष्णु
र्विचक्रमेत्रेधानिदधेपदम् समूढमस्यपा ५ सुरे इति पठित्वा ॐ कृष्णहव्यमिदं रक्षमदीयमि
ति पठित्वा ॐ इदमन्नमित्यन्ने ॐ इमा आप इति जले ॐ इदमाज्यमिति वृते ॐ इदं हवि
रिति पुनरन्ने दक्षिण करांगुष्ठमावेश्य ॐ यवोसियवयास्मद्वेषोयवयारातीरितियवानन्ने प्रक्षिप्य
ॐ अद्यामुकगोत्राणां पितृपितामहप्रपितामहानाममुकामुकशर्मणां पार्वणश्राद्धसंबन्धिनो वि
श्वे देवा एतद्गोत्रं सोपकरणं नमः इति कुशत्रययवजलैरुत्सृजेत् एवमेव मातामहादिदेवेभ्योऽपि दद्या
त् ततोऽपसव्यं कृत्वा दक्षिणाभिमुखः पातितवामजानुः पितृपात्रं न्युब्जाभ्यां व्यस्ताभ्यां पाणि
भ्यां स्पृष्ट्वा ॐ पृथिवीतेपात्रंद्यौरपिधानंब्राह्मणस्यमुखेऽमृतेऽमृतं जुहोमिस्वाहा ॐ इदं वि
ष्णुर्विचक्रमेत्रेधानिदधेपदम् समूढमस्यपा ५ सुरे इति पठित्वा ॐ कृष्णहव्यमिदं रक्षमदीय

श्रा.प्र.

४

मितिपठित्वा ॐ इदमन्नमित्यन्ने ॐ इमा आपइतिजले ॐ इदमाज्यमितिघृते ॐ इदंकवि
 रितिपुनरन्नेदक्षिणकरांगुष्ठमावेश्य ॐ अपहताऽअसुरारक्षाऽसिवेदिषदइत्यन्नोपरितिलान्वि
 कीर्य मोटकतिलजलान्यादाय ॐ अद्यामुकगोत्रायपित्रेअमुकशर्मणे पार्वणश्राद्धेएतत्तेन्नं
 सोपकरणंस्वधेतिपित्रेन्नमुत्सृजेत् एवमेवपितामहादिभ्योपिदद्यात् यद्येकंपात्रंभवतितदापृ
 थिवीतेपात्रमितिमंत्रःपुनर्नपठनीयः ततःअन्नहीनंक्रियाहीनंविधिहीनंचयद्भवेत् तत्सर्वम
 च्छिद्रमस्तुइतिजपेत् ततोगायत्रींत्रिजपेत् ततःकुशेषूपविश्य ॐ मधुव्वाताइतितृचंजप्त्वा
 रक्षोघ्नीः ॐ कृणुष्वपाजइत्याद्यास्तृचःपठित्वा भूमितिलैरवकिरेत् ॐ उदीरितामवरऽउत्प
 रासऽउन्न्मध्यमाःपितरःसोम्यासः असुँग्यईयुरवृकाऽऋतज्ञास्तेनोवंतुपितरोहवेषु इत्यादि
 पितृमंत्रान् ॐसहस्रशीर्षेत्यादिपुरुषसूक्तंजपेत् ॐ आशुः शिशानइत्यादिकमप्रतिरथंअन्या

अ.पा.

५

आ.प्र.

५

निचपवित्राणिजपेत् पुराणेतिहासमंत्रादीनिचजपेत् ततउच्छिष्टसन्निधावास्तृतकुशत्रयांभू
मिंप्रोक्ष्यसर्वप्रकारमन्त्रमुद्धृत्यसतिलमेकीकृत्य ॐ अनग्निदग्धाश्चयेजीवायेप्यदग्धाःकुलेमम
भूमौदत्तेनतृप्यन्तुतृप्तायांतुपरांगतिमिति कुशोपर्यन्त्रमुत्सृजेत् ततः सव्यंकृत्वाचम्यहरिंस्मृत्वा
गायत्रीमधुव्वाताइतितृचंमधुमधुमध्वितिचजपेत् ततोपसव्यंकृत्वापिंडपातनार्थानिर्मितहस्त
मात्रचतुरंगुलोच्छिन्नदक्षिणप्लवपिण्डिकाद्वयमध्यस्थान्सव्यहस्तधृतोपरिभागेनदक्षिणहस्तधृ
तमूलेनपवित्रेण ॐ अपहताऽअसुरारक्षां सिवेदिषदइतिमंत्रेणप्रादेशमात्रमुल्लिखेत् प
वित्रमैशान्यांदिशिक्षिपेत् ततः उभयत्र ॐ येरूपाणिप्रतिमुंचमानाऽअसुराःसंतःस्वधया
चरन्ति परापुरोनिपुरोयेभरन्त्यग्निष्ठांल्लोकान्प्रणुदात्वस्स्मादितिमंत्रेणज्वलदंगारंप्रत्येकंभ्रामये
त् अंगारंदक्षिणतोनिदध्यात् ततउपमूलसकृदाच्छिन्नदक्षिणाग्रकुशत्रयंरेखायामास्तृणुयात्

ततः सव्यंकृत्वा ॐ देवताभ्य इति त्रिजपेत् ततोऽपसव्यंकृत्वा पुटकषट्कजलतिलगंधपुष्पाणि
 कृत्वा एकंपात्रं वामहस्ते कृत्वा मोटकतिलजलान्यादाय ॐ अद्यामुकगोत्रपितरमुकशर्मन् पा
 र्वाणश्राद्धपिण्डस्थानेऽत्रावने निक्ष्वते स्वधा इत्यास्तृतदर्भमूलेऽवने जनंदद्यात् एवं पितामहायाप
 रपात्रमादाय कुशमध्ये तृतीयं पात्रमादाय प्रपितामहाय कुशाग्रे दद्यात् एवमेव परपिण्डकायाम
 पियथाक्रमं कुशेष्ववने जनादि दद्यात् ततः सव्यं जनतिलजलमध्वाज्यहुतशेषान्नेन षट्पिण्डा
 न्निर्माय मधुघृताभ्यामभिघार्य दद्यात् प्रथमं मोटकतिलजलपिण्डमादाय ॐ अद्यामुकगोत्र
 पितरमुकशर्मन् पार्वणश्राद्धे षते पिण्डः स्वधा इति प्रथमावने जनस्थाने पिण्डं दद्यात् एवं पिता
 महप्रपितामहयोः प्रत्येकं तत्तदवने जनस्थाने पिण्डं दद्यात् एवमेव परपिण्डानेपि द्वितीयपिण्ड
 कायां तत्तदवने जनस्थाने मातामहादिभ्यो दद्यात् पिण्डदानं च सव्योपगृहीत दक्षिणहस्तेन

अ.पा.

६

कार्यम् ततः प्रपितामहादूर्ध्वत्रयाणां लेपभागभुजांतृप्तिमुद्दिश्य ॐलेपभागभुजस्तृप्यंतुइ
तिपठित्वा पित्रादिकपिण्डाधारकुशमूले करप्रोक्ष्य सव्यंकृत्वा त्रिराचामेत् ततो हरिंस्मृत्वा
अपसव्यंकृत्वा दक्षिणामुखः ॐअत्रपितरोमादयध्वंयथाभागमावृषायध्वमिति पठित्वा वा
मावर्तेनोदङ्मुखीभूय प्रीतिमनाः श्वासंनियम्य तेनैवयथापरावर्तमानः पितृन्भास्वरमूर्तीन्
ध्यायन् अमीमदन्तपितरोयथाभागमावृषायिषतइतिजपेत् ततः पूर्वदत्तावशिष्टजलयुतम
वनेजनपात्रमादाय ॐअद्यामुकगोत्रपितरमुकशर्मन् पार्वणश्राद्धेपिण्डेऽत्रप्रत्यवनेनिक्ष्वते
स्वधेतिप्रथमपिण्डोपरिप्रत्यवनेजनंदद्यात् एवमेवतत्तदवनेजनपात्रैः पितामहादिभ्यस्तत्तत्पि
ण्डोपरिप्रत्यवनेजनंदद्यात् ततोनीर्वीविस्त्रस्य सव्येनाचम्य अपसव्यंकृत्वा वामेनपाणिना
नीयदक्षिणकरेसूत्रंकृत्वा ॐनमोवः पितरोरसाय नमोवः पितरः शोषाय नमोवःपितरोजीवाय

श्रा.प्र.

६

नमोवः पितरःस्वधायै नमोवःपितरोघोराय नमोवःपितरोमन्यवे नमोवःपितरःपितरोनमोवो
 गृहान्नःपितरोदत्तसतोवःपितरोदेष्मइतिपठित्वा एतद्वःपितरोवासइत्युक्त्वाषट्सुपिण्डेषुसूत्रा
 णिधृत्वा मोटकतिलजलान्यादाय ॐअद्यामुकगोत्रपितरमुकशर्मन् पार्वणश्राद्धपिण्डेएतत्ते
 वासःस्वधेतिसूत्रमुत्सृजेत् एवमपरपिण्डपंचकेषु तत्तन्नाम्नोत्सृजेत् ततो गंधपुष्पधूपदीपतां
 बूलानिप्रत्येकंपिण्डेषु दद्यात् ततः ॐशिवा आपःसन्त्वितिजलं ॐसौमनस्यमस्त्वितिपुष्पं
 ॐअक्षतंचारिष्टमस्त्विति तंडुलानन्नपात्रेषुक्षिपेत् ततो मोटकतिलजलान्यादाय ॐअद्यामु
 कगोत्रस्यपितुरमुकशर्मणः पार्वणश्राद्धे दत्तैतदन्नपानादिकमक्षय्यमस्त्वित्युत्सृजेत् एवमेव
 पितामहादीनांषष्ठ्यंतनाम्नांप्रत्येकमुत्सृजेत् ततः सव्यंकृत्वा दक्षिणांदिशं पश्यन् सु
 मनाःपिण्डोपरि ॐअघोराःपितरःसंत्वितिपठन् पूर्वाग्रांजलधारांदद्यात् ततःकृतांजलिःप्रा

अ. पा.

७

इमुखआशिषःप्रार्थयेत् गोत्रंनोवर्द्धतांदातारोनोभिवर्द्धन्तांवेदाःसंततिरेवच श्रद्धाचनोमाव्य
गमद्वहुदेयंचनोस्तु अन्नंचनोबहुभवेदतिथींश्चलभेमहि याचितारश्चनःसंतुमाचयाचिष्मकं
चन एताःसत्याआशिषःसंतु ततोऽपसव्यंकृत्वा पिण्डोपरिसपवित्रकुशानास्तीर्य ॐऊर्जं
व्वहन्तिरिमृतंघृतम्पयः कीलालम्परिस्रुतम् स्वधास्थतर्पयतमेपितृनितिमंत्रेणसपवित्रकु
शोपरिदक्षिणाग्रांजलधारांदद्यात् ततः स्वस्थानस्थितानेवपिण्डान्नग्नीभूयाघ्रायोत्थापयेत्
ततः पिण्डाधारकुशानुल्मुकद्वयंचवन्हौक्षिपेत् ततः सव्येनदेवार्घपात्रद्वयंसंचाल्याऽपसव्येन
पित्रार्घपात्राण्युत्तानीकृत्य सव्येनकुशत्रययवजलैर्देवदक्षिणांदद्यात् ॐअद्यामुकगोत्राणां
पितृपितामहप्रपितामहानाममुकामुकशर्मणांपार्वणश्राद्धसंबंधिनांविश्वेषांदेवानां कृतैतत्पार्व
णश्राद्धप्रतिष्ठार्थंहिरण्यमग्निदेवतं यथानामगोत्रायब्राह्मणाय दक्षिणांदातुमहमुत्सृजे एवंमा

श्रा. प्र.

७

तामहादिश्राद्धसंबंधिविश्वेदेवब्राह्मणाय दक्षिणां दद्यात् ततोऽपसव्येन मोटकतिलजलान्यादा
 य पित्रादिश्राद्धदक्षिणां दद्यात् ॐ अद्यामुकगोत्रस्य पितुरमुकशर्मणः कृतैतत्पार्वणश्राद्धप्रति
 ष्ठार्थमिदं रजतं चंद्रदेवतं यथानामगोत्राय ब्राह्मणाय दक्षिणां दातुमहमुत्सृजे एवं पितामहा
 दिश्राद्धानामपि दक्षिणां दद्यात् हिरण्यरजतासंपत्तौ यथासंभवमन्यदपि फलमूलादिकं दक्षि
 णां दद्यात् ॐ वाजे वाजे वत वाजिनो नो धनेषु विप्राऽअमृताऽऋतज्ञाः अस्य मध्वः पिबत माद
 यध्वं तृप्ता यात पथिभिर्देवयानैरिति पित्रादीन् विसर्जयेत् ॐ विश्वेदेवाः प्रीयंतामिति देवविस
 र्जनम् ततः सव्येन देवताभ्यः पितृभ्यश्चेति त्रिर्जपेत् ततोऽपसव्येन रक्षादीपं निर्वाप्य सव्यं
 कृत्वा हस्तौ पादौ प्रक्षाल्याचम्य ॐ प्रमादात् कुर्वतां कर्म प्रच्यवेता ध्वरेषु यत् स्मरणादेव तद्वि
 ष्णोः संपूर्णस्यादिति श्रुतिरिति पठित्वा कर्मपूर्णतार्थं विष्णुं स्मरेत् श्राद्धीयद्रव्याणि ब्राह्मणाय

अ.पा.

श्रा.प्र.

प्रतिपादयेत् तदभावेजलेवाक्षिपेत् ततोवैश्वदेवबलिकर्मणीकुर्यात् तदुक्तं स्वाहांतास्ताजले
वाग्नौकुर्यात्पंचाहुतीः क्रमात् ब्रह्माप्रजापतिर्गृह्याः कश्यपोनुमतिस्तथा ॥ १ ॥ चतुर्थ्यैर्जलं
क्षिप्वावैश्वदेवबलिंचरेत् ॥ पर्जन्यआपः पृथिवीधातापिचविपूर्वगः ॥ २ ॥ चतुर्वायुः प्राच्यवा
चीप्रतीचीचाप्युदीच्यपि ॥ ब्रह्मान्तरिक्षसूर्याश्चविश्वेदेवास्ततः परं ॥ ३ ॥ विश्वेभूता उषाश्चा
पिभूतानांचपतिस्तथा ॥ अपसव्येन सतिलंपितृभ्यश्चस्वधानमः ॥ ४ ॥ सनकादिसप्तमर्त्यै
भ्यो हंतकंठोपवीतवान् ॥ पक्ष्मैतत्तेचसव्येनजलं निर्णेजनंनमः ॥ ५ ॥ दद्यात्काकाश्चचांडालाः प
तिताः पापसंगिनः ॥ ततः कीटपतंगाश्चगावः श्वानौततः परं ॥ ६ ॥ चतुर्थ्येतानुपादाय नमोन्तान्
क्रमतः पठेत् ॥ देवामनुष्याः पशवोवयांसि सिद्धाः सयक्षोरगदैत्यसंघाः ॥ प्रेताः पिशाचास्त
रवः समस्ता ये चान्नमिच्छंति मया प्रदत्तम् ॥ १ ॥ कीटाः पतंगास्तरवश्चवृक्षाजलेस्थले ये विचरन्ति

जीवाः ॥ तेतृप्तिमायातुमयाप्रदत्ततेभ्योविसृष्टभुविचान्नमेतत् ॥ २ ॥ पिपीलिकाः कीटपतंगका
 द्याबुभुक्षिताः कर्मनिबंधबद्धाः ॥ प्रयांतुतेतृप्तिमिदंमयान्नंतेभ्योविसृष्टं सुखिनो भवन्तु ॥ ३ ॥ येषां न
 मातानपितानबंधुर्नचान्नसिद्धिर्नतथान्नमस्ति ॥ नतृप्तयेन्नंभुविदत्तमेतत्तेचान्नतृप्तामुदिता भवन्तु
 ॥ ४ ॥ शंखः सौरभेय्यइतिगोभ्यस्ततः द्वौ श्वानाविति श्वभ्यः ऐंद्रेति वायसानां च शनकैर्निक्षिपेद्भु
 वि ततो ब्राह्मणान् भोजयेत् ॥ इति नैमित्तिकश्राद्धबलिदानमिति यस्य स्मृत्याचनामोक्तया तपो
 यज्ञक्रियादिषु न्यूनं संपूर्णतां यातिसद्यो वंदेत मच्युतम् ॥ इति पार्वणश्राद्धविधिः समाप्तः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ गोप्रासः ॥ सुरभिर्माता सुरभिः पिता सुरभिः पितृतारणी ॥ गो
 प्रासं च मया दत्तं सुरभे प्रतिगृह्यतां ॥ १ ॥ हंतकारः ॥ हंतकारं मया दत्तं पितृनुद्दिश्य हेत
 वे ॥ गृहाण त्वं कृपां कृत्वा क्षेमायुष्यं करोतु मे ॥ १ ॥ अथातिथिपूजा ॥ अतिथेर्दर्शनं पुण्यं वि

अ.पा.

९

ष्णुमूर्तिर्विराजते पितृनुदिश्यदीयन्ते पित्रेदेवे तथार्पणात् ॥ १ ॥ अपसव्यं यमोसि यम
दूतोसि वायसोसिमहाबल ॥ अहोरात्रकृतं पापं बलिं भक्षतु वायसः ॥ १ ॥ श्वानबलिः ॥
श्वानमार्जारकीटादिबलिभक्षेभ्यो दीयतां ममक्षेमाय चारोग्यं रक्ष रक्ष कुलं मम ॥ १ ॥

श्रा.प्र.

इदं पुस्तकं लक्ष्मणगडनिवासिज्योतिर्विद्वैजनाथात्मजलक्ष्मीनारायणतः
संशोध्य भगीरथात्मज हरिप्रसादेन मुम्बय्यां
जगदीश्वराख्यमुद्रालये मुद्रापितम्
शके १८११ संवत् १९४५

९